

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ในบทนี้จะได้เสนอผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งถามครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล ในเรื่องเกี่ยวกับสภาพของโรงเรียน ความรู้ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียน ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานและความต้องการความช่วยเหลือทางด้านการบริหาร การศึกษา นอกจากนี้ยังเป็นผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพมหานครเกี่ยวกับความคิดเห็นในการบริหารการศึกษาของเทศบาลอีกด้วย

ผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูใหญ่

สภาพของโรงเรียนและครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล

โรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ แบ่งตามแขนงการศึกษา 12 แขนง จากการสำรวจ 79 โรงเรียน สภาพทั่วไป โรงเรียนทำการสอนดังนี้ คือ

ชั้นประถมศึกษา	จำนวนโรงเรียน
1 - 7	62
1 - 6	2
1 - 5	4
1 - 4	11

จำนวนห้องเรียนในโรงเรียนเทศบาล 1,650 ห้องเรียน โรงเรียนที่มีห้องมากที่สุด 61 ห้องเรียน โรงเรียนที่มีห้องน้อยที่สุด 4 ห้องเรียน โดยเฉลี่ยแล้วในแต่ละโรงเรียนมี 21 ห้องเรียน โดยมีค่า S.D. 12.5 นักเรียน 62,748 คน ครู 2005 คน ครูชาย 510 คน ครูหญิง 1,495 คน อัตราส่วนของครูชายและครูหญิง 1 : 3 โรงเรียนที่มีอัตราครูต่อนักเรียน

1 : 66 มี 11 โรงเรียน รองลงมาคือ 1 : 73 มี 7 โรงเรียน 1 : 63 7 โรงเรียน และ 1 : 36 อยู่ โรงเรียน มีอยู่โรงเรียนเดียวที่มีอัตราส่วนครู : นักเรียน 1 : 200 และมีเพียง 1 โรงเรียน ที่มีอัตราส่วน 1 : 25 *

วุฒิครูของโรงเรียนเทศบาลดังกล่าว ส่วนใหญ่มีวุฒิ ป.กศ. ถึงร้อยละ 44.59 มีปริญญาโทเพียง 2 คน หรือร้อยละ 0.10 รายละเอียดดังนี้

วุฒิครู	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาโท	2	0.10
ปริญญาตรี	121	6.04
อนุปริญญา, ปม. หรือ ป.กศ.สูง	696	34.71
วุฒิต่ำกว่า ปม. และ ป.กศ.สูง	894	44.59
ไม่มีวุฒิทางการศึกษา	292	14.56

อายุของครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล สูงสุด 60 ปี ต่ำสุด 32 ปี อายุเฉลี่ย 47 ปี อายุการทำงานมากที่สุด 37 ปี น้อยที่สุด 7 ปี อายุการทำงานโดยเฉลี่ย 26 ปี ครูใหญ่ 79 คน เคยเป็นครูสอนในโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วทั้งสิ้น

อัตราเงินเดือนของครูใหญ่สูงสุด ชั้นโทอันดับ 3 ชั้น 2,750 บาท และต่ำสุดชั้นตรี อันดับ 1 ชั้น 1,050 บาท อัตราเฉลี่ยของเงินเดือน ชั้นโท อันดับ 1 ชั้น 1,300 บาท

วุฒิครูใหญ่ ส่วนมากมีวุฒิ พ.ม. และมีปริญญาโทเพียง 1 คน ดังจะเห็นได้จากรายละเอียดต่อไปนี้คือ

---

* ไปรคดูจากภาคผนวก

วุฒิครูใหญ่โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ

79 โรงเรียน

วุฒิ	จำนวน	ร้อยละ
ม.ศ. ต้น	5	6.33
ต่ำกว่า ม.ศ. ปลาย	4	5.06
ม.ศ. ปลาย	9	11.39
ป.ป. หรือ ป.กศ.	6	7.60
พ.ม. หรือ ป.ม.	43	54.43
อนุปริญญา หรือ ป.กศ.สูง	2	2.53
ปริญญาตรี	9	11.39
ปริญญาโท	1	1.27

ครูใหญ่ส่วนมากมีวุฒิ พ.ม. ร้อยละ 54.43 รองลงมาคือ ม.ศ. ปลาย และปริญญาตรีมีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 11.39 ส่วนปริญญาโทมีน้อยที่สุด คือมีเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

ส่วนความเห็นและความเข้าใจในการบริหารการศึกษานั้นจะได้เสนอเป็นตารางต่อไป

ความเห็นและความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนของครูใหญ่

ตารางที่ 1

วิชาที่ครูใหญ่เคยเรียน

วิชาที่ครูใหญ่เคยเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	N=45	%	N=34	%	N=79	%
การแนะแนว	30	66.67	25	73.53	55	69.62
การนิเทศการศึกษา	22	48.89	22	64.71	44	55.70
จิตวิทยาการศึกษา	25	55.56	22	64.71	47	59.49
การวัดผลการศึกษา	37	82.21	30	88.24	67	84.81
การกีฬาทุกประเภท	1	2.22	-	-	1	1.27

วิชาที่ครูใหญ่เคยเรียนมากที่สุดคือการวัดผลการศึกษา ร้อยละ 84.81 รองลงมาคือการแนะแนว ร้อยละ 69.62 น้อยที่สุดคือการกีฬาทุกประเภทมีเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

ตารางที่ 2

วิชาที่ครูใหญ่เคยผ่านการอบรม

วิชาที่ครูใหญ่เคยอบรม	ชาย		หญิง		รวม	
	N=45	%	N=34	%	N=79	%
หลักการบริหารโรงเรียน	41	91.11	32	94.11	73	92.40
การเงินโรงเรียน	44	97.78	32	94.11	76	96.20
การวางแผนการสร้างโรงเรียน	21	46.67	14	41.17	35	44.30
การบริหารบุคคล	26	57.78	17	50.00	43	54.43
มนุษยสัมพันธ์	31	68.89	24	70.59	55	69.62
ผู้นำลูกเสือหรืออนุชาด	6	13.33	7	20.59	13	16.46
ไม่ตอบ	3	6.67	1	2.94	4	5.06

วิชาที่ครูใหญ่เคยผ่านการอบรมมากที่สุดคือการเงินโรงเรียนร้อยละ 96.20 รองลงมาคือหลักการบริหารโรงเรียน ร้อยละ 92.40 น้อยที่สุดคือผู้นำลูกเสือหรืออนุชาด ร้อยละ 16.46 เท่านั้น

วิธีปฏิบัติงานของครูใหญ่ที่ไม่ได้รับการอบรมทางด้านการบริหารการศึกษา

ชนิดของงาน	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ศึกษาจากผู้บังคับบัญชา	34	75.56	29	85.29	63	79.75
ศึกษาจากตำรา	35	77.78	20	58.82	55	69.62
ศึกษาจากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	31	68.88	20	58.82	51	64.56
ศึกษามาจากเพื่อนอาจารย์ใหญ่	26	57.77	18	52.94	44	55.70
ศึกษางานจากผู้และเคยปฏิบัติงาน	28	62.22	25	73.53	53	67.09
ศึกษาจากระเบียบข้อบังคับ	34	75.56	26	76.47	60	75.95
ลองผิดลองถูก	4	8.89	5	14.70	9	11.39
พยายามทำงานตามระเบียบวิธีปฏิบัติงาน	27	60.00	22	64.70	49	62.02
เกิดทักษะเพราะทำงานมานาน	3	6.67	-	-	3	3.80
ศึกษาสภาพทั่วไปและสภาพแวดล้อม	2	4.47	1	2.94	3	3.80
ไม่ตอบ	5	11.11	5	14.71	10	12.66

ครูใหญ่ส่วนมากศึกษางานจากผู้บังคับบัญชาถึงร้อยละ 79.75 ศึกษาจากระเบียบข้อบังคับ ร้อยละ 75.95 เกิดจากทักษะเพราะทำงานมานานมีน้อยที่สุด คือเพียงร้อยละ 3.80 เท่านั้น

ห้องต่าง ๆ ในโรงเรียนเทศบาล

ห้องในโรงเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	Π = 45	%	Π = 34	%	Π = 79	%
ห้องสมุดโรงเรียน	25	55.56	22	64.71	47	59.49
ห้องพยาบาล	18	40.00	19	55.88	37	46.83
ห้องประชุม	15	33.33	7	20.59	22	27.85
ห้องเก็บและผลิตวัสดุอุปกรณ์						
การสอน	11	24.44	10	29.41	21	26.58
ห้องศิลปศึกษา	6	13.33	7	20.59	13	16.46
ห้องวิทยาศาสตร์	6	13.33	1	2.94	7	8.86
ห้องสังคมศึกษา	2	4.44	-	-	2	2.53
ห้องเกษตรกรรมศาสตร์	1	2.22	3	8.82	4	5.06
ห้องฝึกปฏิบัติหัตถศึกษา	17	37.78	11	32.34	28	35.44
ห้องพักรู	22	48.89	17	50.00	39	49.37
โรงอาหาร	16	35.56	11	32.34	27	34.18
ห้องโสตทัศนศึกษา	6	13.30	4	11.76	10	12.66
ห้องต่าง ๆ ที่เิ่มรวมกัน	1	2.22	3	8.82	4	5.06
ไม่ตอบ	4	8.89	4	11.76	8	10.13

โรงเรียนเทศบาลมีห้องสมุดมากที่สุดร้อยละ 59.49 รองลงมาคือห้องพยาบาล 46.83 ห้องสังคมศึกษามีน้อยที่สุดร้อยละ 2.53

สำหรับผู้เห็นว่าควรมีห้องต่าง ๆ แต่ไม่มีนั้น จากการให้คานำหนักปรากฏว่า ต้องการใหม่ ถึง 2.75 จากคานำหนักเต็ม 4 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 5

การบริหารงานในโรงเรียน

การดำเนินงานใน โรงเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายวิชาการ	8	17.78	12	35.29	20	25.32
ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายธุรการ และการเงิน	7	15.56	11	32.34	19	24.05
ผู้ช่วยครูใหญ่	27	60.00	23	67.65	50	63.29
ไม่มีผู้ช่วยครูใหญ่	7	15.56	3	8.82	10	12.66
เจ้าหน้าที่ธุรการการเงิน	31	68.89	20	58.82	51	64.56
ไม่มีเจ้าหน้าที่ธุรการการเงิน	3	6.67	4	11.76	7	8.86
มอบให้ครูช่วยกิจการการเงิน, วิชาการ	1	2.22	1	2.94	2	2.53

การบริหารงานในโรงเรียนเทศบาลส่วนมากร้อยละ 64.56 มีเจ้าหน้าที่ธุรการการเงิน รองลงมาก็คือผู้ช่วยครูใหญ่ ร้อยละ 63.29 การให้ครูช่วยกิจการการเงิน และ วิชาการมีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 2.53 เท่านั้น

ตารางที่ 6

เหตุผลของครูใหญ่ในการมีอาชีพครู

เหตุผล	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
รักอาชีพครู	31	68.89	25	73.53	56	70.88
ตั้งใจมีอาชีพครู	23	51.11	14	41.17	37	46.83
หางานอื่นดีกว่าไม่ได้	4	8.89	3	8.82	7	8.86
บิดามารดาหรือญาติต้องการ ให้เป็นครู	4	8.89	2	5.88	6	7.59
เพื่อนชักชวนให้เป็นครู	1	2.22	1	2.94	2	2.53
เพราะเรียนวิชาครูมา	1	2.22	-	-	1	1.27

การที่ครูใหญ่มีอาชีพครู เพราะรักอาชีพครูมากที่สุดทั้งชายและหญิงถึงร้อยละ 70.88
อันดับรองคือ การตั้งใจมีอาชีพครู ร้อยละ 46.83 มีเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น ที่ตอบว่า
มีอาชีพครูเพราะเรียนวิชาครูมา

ตารางที่ 7

เหตุผลของครูใหญ่ในการไม่เปลี่ยนอาชีพ

เหตุผล	ชาย		หญิง		รวม	
	N= 45	%	N= 34	%	N=79	%
รักอาชีพครู ต้องการพัฒนาครู และนักเรียน	13	28.89	10	29.41	23	29.11
อายุมากแล้ว	6	13.33	3	8.82	9	11.39
ทำงานมานาน	10	22.22	8	23.53	18	22.78
ไม่มีเหตุผล	4	8.89	8	23.53	12	15.19
อาชีพที่เหมาะสม	1	2.22	1	2.94	2	2.53
ไม่ตอบ	11	24.44	4	11.76	15	18.99

ครูใหญ่ไม่เปลี่ยนอาชีพ เพราะต้องการพัฒนาครูและนักเรียน ร้อยละ 29.11 ซึ่ง
 นับว่ามากที่สุด รองลงมาคือ ร้อยละ 22.78 ตอบว่า ทำงานมานาน และเพียงร้อยละ
 2.53 เท่านั้นที่ให้เหตุผลว่า เป็นอาชีพที่เหมาะสม

ตารางที่ 8

การวางโครงการของโรงเรียน

การวางโครงการ	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ครูใหญ่วางโครงการแล้วแจ้งให้ ครูทราบ	12	26.67	7	20.59	19	24.05
ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่วาง โครงการ	14	31.11	4	11.76	18	22.78
ครูใหญ่ตั้งคณะกรรมการวาง โครงการ	16	35.56	13	38.24	29	36.71
คณะกรรมการในโรงเรียนประชุม วางโครงการ	31	68.89	25	73.53	56	70.88

การวางโครงการของโรงเรียนครูใหญ่ให้คณะกรรมการในโรงเรียนประชุมวางโครงการ
ร้อยละ 70.88 ซึ่งนับว่ามากที่สุด รองลงมาคือ ครูใหญ่ตั้งคณะกรรมการวางโครงการ
ร้อยละ 36.71

ตารางที่ 9

การวางแผนโครงการล่วงหน้าของโรงเรียน

ระยะการวางแผนโครงการ	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
วางแผนโครงการมากกว่า 1 ปี	9	20.00	6	17.64	15	18.99
วางแผนโครงการแต่ละปี	26	57.78	23	67.65	49	62.02
วางแผนโครงการเป็นรายภาคเรียน	15	33.33	12	35.29	27	34.18
วางแผนโครงการเป็นรายเดือน	5	11.11	7	20.59	12	15.19
ประชุมวางแผนโครงการเป็นเรื่อง ๆ	18	40.00	16	47.06	34	43.04
วางแผนโครงการทุกครั้งเมื่อมีงาน ต้องจัดทำ	25	55.56	19	55.88	44	55.70

ครูใหญ่วางแผนโครงการของโรงเรียนแต่ละปีมากที่สุดร้อยละ 62.02 รองลงมาคือ
วางแผนโครงการทุกครั้งเมื่อมีงานต้องจัดทำ ร้อยละ 55.70 การวางแผนโครงการเป็นรายเดือนมี
น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 15.19 เท่านั้น

เงินรายได้พิเศษของโรงเรียนเทศบาล

รายได้	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
เงินขายเครื่องเขียนแบบเรียน	17	37.78	16	47.06	33	41.77
เงินกิจกรรมนักเรียน	4	8.89	5	14.71	9	11.39
เงินได้ค่าเช่าอาคารเรียนของโรงเรียน	4	8.89	7	20.59	11	13.92
เงินค่าขายอาหารของโรงเรียน	14	31.11	12	35.29	26	32.91
เงินจัดงานประจำปีของโรงเรียน	2	4.44	3	8.82	5	6.33
ผู้บริจาคเป็นครั้งคราว	-	-	2	5.88	2	2.53
ทุนทรัพย์ส่วนตัวของครูใหญ่	-	-	1	2.94	1	1.27
ค่าธรรมเนียมออกใบสุทธิเกิน 60 วัน	1	2.22	-	-	1	1.27
ไม่มีเงินรายได้พิเศษ	15	33.33	7	20.59	22	27.85

โรงเรียนมีรายได้พิเศษจากการขายเครื่องเขียนแบบเรียนมากที่สุด ร้อยละ 41.77 รองลงมาคือ เงินค่าขายอาหารของโรงเรียน ร้อยละ 32.91 ที่น้อยที่สุด คือทุนทรัพย์ส่วนตัวของครูใหญ่ และค่าธรรมเนียมใบสุทธิ ร้อยละ 1.27

ตารางที่ 11

เงินรายได้พิเศษของโรงเรียนเป็นรายเดือน

เงินรายได้	ชาย		หญิง		รวม	
	II = 45	%	II = 34	%	II = 79	%
ไม่เกิน 300 บาท	11	24.44	13	38.24	24	30.38
301 - 500 บาท	2	4.44	1	2.94	3	3.80
500 - 1000 บาท	1	2.22	-	-	1	1.27
มากกว่า 1000 บาทขึ้นไป	-	-	3	8.82	3	3.80
ไม่แน่นอน	21	46.67	9	26.47	30	37.97
ไม่ตอบ	11	24.44	9	26.47	20	25.32

รายได้ของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพมหานครนั้นส่วนใหญ่ คือร้อยละ 37.97
 มีรายได้ไม่แน่นอน รองลงมาร้อยละ 30.38 มีรายได้ไม่เกินเดือนละ 300 บาท

ตารางที่ 12

วิธีจัดหางบประมาณของโรงเรียน

การจัดงบประมาณ	ชาย		หญิง		รวม	
	N=45	%	N=34	%	N=79	%
เทศบาลจัดสรร เป็นรายปี	37	82.21	26	76.47	63	79.75
ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปจัดทำ	10	22.22	14	41.17	24	30.38
ตั้งคณะกรรมการจัดหางบประมาณ	5	11.11	3	8.82	8	10.13
ครูใหญ่และครูหารางบประมาณ	12	26.67	4	11.76	16	20.25
ครูใหญ่เป็นผู้จัดหางบประมาณ	8	17.78	5	14.71	8	10.13
ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายการเงิน	-	-	-	-	-	-
เทศบาลจัดเป็นวัสดุไม่ตรงต้องการ	1	2.22	2	5.88	3	3.80

วิธีจัดหางบประมาณของโรงเรียนมีหลายวิธี แต่มี 2 วิธีใหญ่ ๆ คือ เงินงบประมาณของโรงเรียนเทศบาลส่วนใหญ่นั้นเทศบาลจัดสรรให้เป็นรายปี ร้อยละ 79.75 รองลงมาคือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปจัดทำ ร้อยละ 30.38

ตารางที่ 13

การบริหารการเงินของโรงเรียน

การบริหารการเงิน	ชาย		หญิง		รวม	
	N=45	%	N=34	%	N=79	%
ครูใหญ่จัดการ	5	11.11	2	5.88	7	8.86
ครูใหญ่และผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่าย การเงิน	3	6.67	3	8.82	6	7.59
ผู้ช่วยครูใหญ่ฝ่ายการเงินรับผิดชอบ	4	8.89	3	8.82	7	8.86
เสนอครูใหญ่						
คณะกรรมการการเงิน	32	71.11	27	79.41	59	74.68
เจ้าหน้าที่การเงิน	11	24.44	10	29.41	21	26.58
ไม่ตอบ	1	2.22	2	5.88	3	3.80

วิธีการบริหารการเงินมีหลายวิธี แต่วิธีที่ใช้ในการบริหารการเงินของโรงเรียน
ส่วนใหญ่ มีคณะกรรมการการเงินถึง ร้อยละ 74.68 และเจ้าหน้าที่การเงินร้อยละ 26.58

ตารางที่ 14

การประชุมครูในโรงเรียน

เหตุผลในการประชุมครู	ชาย		หญิง		รวม	
	N=45	%	N=34	%	N=79	%
แจ้งขอราชการและการปฏิบัติงาน	41	91.11	31	91.17	72	91.14
การวางแผนและโครงการทำงาน	37	82.21	26	76.47	63	79.75
แก้ปัญหาการเรียนการสอน	29	64.44	24	70.59	53	67.09
อบรมวิชาแก่ครู	13	28.89	7	20.59	20	25.32
สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครู	35	77.78	30	88.24	65	82.28
ประเมินผลงาน	-	-	1	2.94	2	2.53
แก้ขอบกพร่องต่าง ๆ	1	2.22	-	-	1	1.27
ปัญหาผู้ปกครองเข้าใจผิด	1	2.22	-	-	1	1.27

การประชุมครูนั้นส่วนใหญ่อันที่ร้อยละ 91.14 ประชุมเพื่อแจ้งขอราชการและการปฏิบัติงาน อันที่รองคือการสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างครู ร้อยละ 82.28 ส่วนการวางแผนและโครงการทำงานเป็นอันดับสาม มีร้อยละ 79.75 ที่น้อยที่สุดคือการแก้ขอบกพร่องและปัญหาผู้ปกครองเข้าใจผิด ซึ่งมีเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

ตารางที่ 15

ระยะเวลาในการประชุมครู

เวลา	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
สัปดาห์ละครั้ง	-	-	1	2.94	1	1.27
สองสัปดาห์ต่อครั้ง	5	11.11	2	5.88	7	8.86
เดือนละครั้ง	34	75.56	27	79.41	61	77.21
ภาคเรียนละครั้ง	-	-	4	11.76	4	5.06
แล้วแต่สะดวก	4	8.89	2	5.88	6	7.59
เมื่อมีงานต้องจัดทำ	36	80.00	25	73.53	61	77.21

ระยะเวลาในการประชุมครู เดือนละครั้ง และเมื่อมีงานต้องจัดทำมากที่สุด คือ ร้อยละ 77.21 และการประชุมครูสัปดาห์ละครั้งมีน้อยที่สุด เพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

ตารางที่ 16

วิธีการควบคุมการทำงานของครู

วิธีการควบคุมการทำงาน	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ดูการสอนตามห้องเรียน	34	75.56	26	76.47	60	75.95
ตรวจสอบบันทึกการสอน	37	82.21	27	79.41	64	81.01
บันทึกการทำงาน ของครู เป็นระยะ	16	35.56	9	26.47	25	31.65
หัวหน้าสายวิชาควบคุม	11	24.44	11	32.34	22	27.85
ประชุมครู	14	31.11	15	44.12	29	36.71
ครูทำรายงานส่งครูใหญ่	4	8.89	8	23.53	12	15.19
ร่วมมือกันประเมินผลงาน กับครูเป็นระยะ	21	46.67	18	52.94	39	49.37

ครูใหญ่ควบคุมการทำงานของครู โดยการตรวจสอบบันทึกการสอน มากที่สุดร้อยละ 81.01 และรองลงมาคือดูการสอนตามห้องเรียน ร้อยละ 75.95 การให้ครูทำงานส่งครูใหญ่น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 15.19 เท่านั้น

ตารางที่ 17

เหตุผลในการที่ครูใหญ่ควบคุมการทำงานของครูในโรงเรียน

เหตุผล	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
มีให้ครูทำงานผิดพลาด	25	55.56	16	47.06	41	51.90
มีให้ครูละทิ้งหน้าที่	21	46.67	14	41.17	35	44.30
ป้องกันการทำผิดระเบียบวินัย	14	31.11	14	41.17	28	35.44
ติดตามผลสำเร็จของงาน	23	51.11	17	50.00	40	50.63
ช่วยเหลือการทำงานของครู	37	82.21	27	79.41	64	81.01
ฝึกฝนอบรมครู	8	17.78	8	23.53	16	20.25
ช่วยในการเรียนการสอนให้ดีขึ้น	35	77.78	26	76.47	61	77.21
ประเมินผลการทำงานของครู	27	60.00	21	61.77	48	60.76
เพื่อให้บรรลุเป้าหมายโดยแท้จริง	1	2.22	-	-	1	1.27

ครูใหญ่ควบคุมการทำงานของครูมีจุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือการทำงานของครูมากที่สุดคือร้อยละ 81.01 ช่วยในการเรียนการสอนให้ดีขึ้นร้อยละ 77.21 ส่วนการช่วยให้บรรลุเป้าหมายโดยแท้จริงมีเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

ตารางที่ 18

จุดประสงค์ในการเยี่ยมชมชั้นเรียนของครูใหญ่

จุดประสงค์	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
รับฟังความคิดเห็นของครู	27	60.00	18	52.94	45	56.96
ตรวจตราการทำงานของครู	30	66.67	17	50.00	47	59.49
ช่วยเหลือครูในการสอน	31	68.89	21	61.77	52	65.82
ดูแลการเรียนของนักเรียน	34	75.56	29	85.29	63	79.75
ดูแลความสะอาดและระเบียบ ของชั้นเรียน	32	71.11	24	70.59	56	70.88
ตรวจตราการทำงานของ ภารโรง	22	48.89	21	61.77	43	54.43
ช่วยแก้ไขและช่วยทำงาน	-		1	2.94	1	1.27

การเยี่ยมชมชั้นเรียนของครูใหญ่ ร้อยละ 79.75 เพื่อดูแลการเรียนของนักเรียนซึ่ง
นับเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือดูแลความสะอาดและระเบียบของชั้นเรียน คิดเป็นร้อยละ
70.88 จุดประสงค์ของครูใหญ่เพื่อช่วยในการแก้ไขและช่วยทำงานน้อยที่สุดเพียงร้อยละ
1.27

ตารางที่ 19

วิธีที่ครูใหญ่วินิจฉัยสั่งการ

วิธีการ	ชาย		หญิง		รวม	
	N=45	%	N=34	%	N=79	%
ตัดสินด้วยตัวเอง	9	20.00	4	11.76	13	16.46
ขอความเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้อง	19	42.22	13	38.24	32	40.51
ขอความเห็นจากที่ประชุมครู	34	75.56	31	91.17	65	82.28
ขอความเห็นจากผู้อื่นแต่ตัดสินใจเอง	12	26.67	10	29.41	22	27.85

การวินิจฉัยสั่งการของครูใหญ่นั้นมีหลายวิธี แต่ครูใหญ่ส่วนใหญ่ร้อยละ 82.28
 ขอความเห็นจากที่ประชุมครู รองลงมาคือขอความเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องร้อยละ 40.51
 ส่วนการที่ครูใหญ่ตัดสินด้วยตัวเอง มีร้อยละ 16.46 เท่านั้น

ตารางที่ 29

วิธีการมอบหมายงานของครูใหญ่

วิธีการ	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
วางแผนงานร่วมกับครูแล้วมอบอำนาจเด็ดขาด	22	48.89	13	38.24	35	44.30
บอกหน้าที่และขอบเขตของงานและวิธีการ	6	13.33	3	8.82	9	11.39
ให้อิสระในการทำงานอย่างเต็มที่	22	48.89	13	38.24	35	44.30
ให้ทำงานแต่การตัดสินใจครูใหญ่พิจารณา	2	4.44	-	-	2	2.53
ครูใหญ่และครูทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด	27	60.00	26	76.47	53	67.09
ครูใหญ่ติดตามผลงานตลอดเวลา	23	51.11	23	67.65	46	58.23
ถ้าครูน้อยไม่ทำครูใหญ่ทำเอง	-	-	1	2.94	1	1.27

ในการมอบหมายงานของครูใหญ่ ปรากฏว่า ครูใหญ่ และครูทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิดมากที่สุด ร้อยละ 67.09 ครูใหญ่ติดตามผลงานตลอดเวลาเป็นอันดับรอง คือร้อยละ 58.23 ครูใหญ่จะทำเองเมื่อครูน้อยไม่ทำมีเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น และเป็นครูใหญ่หญิงด้วย

ตารางที่ 21

การพิจารณาความดีความชอบของครูใหญ่ในการเลื่อนเงินเดือนของครู

การพิจารณา	ชาย		หญิง		รวม	
	N=45	%	N=34	%	N=79	%
ความประพฤติ	36	80.00	20	58.82	56	70.88
เวลาการมาทำงาน	36	80.00	21	61.77	57	72.15
ปริมาณงาน	35	77.78	24	70.59	59	74.68
คุณภาพของงาน	39	86.67	29	85.29	68	86.07
ฐานะเศรษฐกิจ	4	8.89	1	2.94	5	6.33
ความสามารถในการสอน	38	84.44	22	64.71	60	75.95
ความรับผิดชอบในหน้าที่	37	82.21	31	91.17	68	86.07
จำนวนเด็กสอบไล่ตก	17	37.78	11	32.34	28	35.44
ปรึกษากับหัวหน้าสายวิชา	10	22.22	8	23.53	18	22.78
คุณวุฒิของครู	2	4.44	1	2.94	3	3.80
อาวุโสของครูทางอายุ	3	6.67	2	5.88	5	6.33
อาวุโสของครูในตำแหน่งการงาน	3	6.67	2	5.88	5	6.33
หมุนเวียนกันระหว่างครูในโรงเรียน	2	4.44	2	5.88	4	5.06
จำนวนชั้นเรียนที่ครูสอน	13	28.89	5	14.71	5	6.33
งานพิเศษและอุทิศเวลาให้ราชการ	-	-	1	2.94	1	1.27

การพิจารณาความดีความชอบนั้น ครูใหญ่พิจารณาจากหลายสิ่งหลายอย่างรวมกัน แต่ที่พิจารณาจากคุณภาพของงานและความรับผิดชอบในหน้าที่มีถึงร้อยละ 86.07 รองลงมาคือพิจารณาจากความสามารถในการสอน ปริมาณงาน เวลาการมาทำงานและความประพฤติของครูถึงร้อยละ 70 ขึ้นไปทั้งสิ้น ส่วนการพิจารณาความดีความชอบจากงานพิเศษเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

ตารางที่ 22

วิธีการพิจารณาความดีความชอบ

การพิจารณา	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
สังเกตดู	29	64.44	21	61.77	50	63.29
ฟังคำบอกเล่าของครูและผู้ปกครอง	6	13.33	6	17.64	12	15.19
พิจารณาด้วยตนเอง	27	60.00	19	55.88	46	58.23
ไต่ถามหัวหน้าสายวิชา	10	22.22	11	32.34	21	26.58
ให้ครูเขียนรายงานการปฏิบัติงาน	30	66.67	23	67.65	35	67.09
บันทึกการทำงานของครูไว้เป็นระยะ	35	77.78	27	79.41	62	78.48
พิจารณาความดีความริเริ่มของครู	-	-	2	5.88	2	2.53

การพิจารณาความดีความชอบของครูนั้น ครูใหญ่ส่วนมากคือร้อยละ 78.48
 จากบันทึกการทำงานของครูเป็นระยะ รองลงมาคือให้ครูเขียนรายงานการปฏิบัติงานมี
 ร้อยละ 67.09 ที่น้อยที่สุดคือพิจารณาความดีความริเริ่มของครูมีเพียงร้อยละ 2.53 เท่านั้น

วิธีการสร้างขวัญของครูในโรงเรียน

วิธีการ	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ นโยบายและแก้ปัญหา	35	77.78	28	82.35	63	79.75
จัดให้มีการเลี้ยงและทัศนอาจร ร่วมกันเป็นครั้งคราว	15	33.33	16	47.06	31	39.24
เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิด เห็นและความข้อง คับใจ	37	82.21	28	82.35	65	82.28
จัดสวัสดิการตามความต้องการ ของครู	18	40.00	16	47.06	34	43.04
เลื่อนเงินเดือนให้แก่ครูทุกคน ในโรงเรียน	13	28.89	12	35.29	25	31.65
เป็นที่ปรึกษาของครูทุกคนใน โรงเรียน	39	86.67	29	85.29	68	86.07
ให้ความยุติธรรมและเป็นกันเอง	1	2.22	-	-	1	1.27

การสร้างขวัญของคณะครูนั้น ครูใหญ่ส่วนมากคือร้อยละ 86.07 เป็นที่ปรึกษาที่ดีของครูในโรงเรียน รองลงมาคือ ร้อยละ 82.28 เปิดโอกาสให้ครูแสดงความคิดเห็นและความข้องคับใจ ส่วนครูใหญ่ที่ให้ครูมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและแก้ปัญหามีร้อยละ 79.75

ตารางที่ 25

เหตุผลที่ครูใหญ่ให้ครูมาทำงานก่อนเปิดภาคเรียน

เหตุผล	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
วางโครงการทำงานตลอดปี	30	66.67	23	67.65	53	67.09
วางโครงการของครูแต่ละคน	18	40.00	8	23.53	26	32.91
วางโครงการของครูแต่ละชั้น	23	51.11	14	41.17	37	46.83
วางโครงการสอนของโรงเรียน	35	77.78	22	64.71	57	72.15
ประชุมครู	30	66.67	20	58.82	50	63.29
จัดทำเอกสารประกอบการเรียนการสอน	15	33.33	17	50.00	32	40.51
จัดตารางสอน	32	71.11	19	55.88	51	64.56
จัดชั้นเรียน	37	82.21	25	73.53	62	78.48
ประชุมนิเทศครูใหม่	13	28.89	9	26.47	22	27.85

เหตุผลที่ครูใหญ่ให้ครูมาทำงานก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อจัดชั้นเรียน มีมากที่สุดร้อยละ 78.48 รองลงมาคือให้ครูวางโครงการสอนของโรงเรียนร้อยละ 72.15 ที่ให้ครูมาทำงานก่อนเปิดภาคเรียนเพื่อให้ครูแต่ละคนมาวางโครงการสอนของตนเองมีร้อยละ 32.91 มาเพื่อการประชุมนิเทศครูใหม่มีเพียงร้อยละ 27.85 เท่านั้น

จากความเห็นของครูใหญ่นั้น ครูใหญ่ให้ครูมาทำงานก่อนเปิดภาคเรียนล่วงหน้า 3 วัน ถึงร้อยละ 37.97 ซึ่งนับว่ามากที่สุด รองลงมาคือก่อนเปิดภาคเรียน 4 - 7 วันมีร้อยละ 34.18

ตารางที่ 25

วิธีการบรรจุกฎเข้าชั้นเรียน

วิธีการ	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ดูความสามารถและวุฒิครู	39	86.67	25	73.53	64	81.01
ดูความถนัดและความสนใจ	36	80.00	26	76.47	62	78.48
ให้ครูตามชั้นเรียนขึ้นไป 2 ปี	4	8.89	2	5.88	6	7.59
ให้ครูตามชั้นเรียนขึ้นไป มากกว่า 2 ปี	2	4.44	1	2.94	3	3.80
ใครสอนชั้นใดให้สอนชั้นนั้นประจำ	9	20.00	5	14.71	14	17.72

วิธีการบรรจุกฎเข้าชั้นเรียน ครูใหญ่ดูตามความสามารถและวุฒิครูมากที่สุดร้อยละ 81.01 รองลงมาคือดูความถนัดและความสนใจ ร้อยละ 78.48 ส่วนการให้ครูตามชั้นเรียนขึ้นไปมากกว่า 2 ปี มีน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 3.80 เท่านั้น

ในเรื่องการช่วยเหลือเด็กที่เรียนอ่อนหรือเรียนช้านั้น ครูใหญ่จะจัดครูสอนให้เป็นพิเศษมากที่สุดถึงร้อยละ 64.56 และให้ครูประจำชั้นรับผิดชอบโดยตรงเพียงร้อยละ 43.04

การช่วยเหลือครูให้มีสมรรถภาพในการสอน

วิธีการช่วยเหลือครู	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
เชิญวิทยากรมาบรรยายเป็นครั้งคราว	7	15.56	6	17.64	13	16.46
ขอความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์	17	37.78	9	26.47	26	32.91
จัดห้องสมุดและหนังสือทางวิชาการ	10	22.22	17	50.00	27	34.18
ส่งครูเข้ารับการอบรมเป็นครั้งคราว	41	91.11	30	88.24	71	89.87
ประชุมครูอภิปรายปัญหาทางวิชาการ	16	35.56	17	50.00	33	41.77
ครูไปดูการสอนโรงเรียนอื่น	6	13.33	11	32.34	17	21.52
การสังเกตการสอนของครูที่สอนดี	14	31.11	11	32.34	25	31.65
การสาธิตการสอน	9	20.00	10	29.41	19	24.05
ครูเข้ารับการอบรมระหว่างปิดภาคเรียน	25	55.56	24	70.59	49	62.02
ให้ครูลาศึกษาต่อ	13	28.89	9	26.47	22	27.85
ให้ครูศึกษาต่อในภาคค่ำ	24	53.33	16	47.06	40	50.63
ครูหาความรู้เอง	10	22.22	5	14.71	15	18.99
แนะแนวในบางโอกาส	1	2.22	-	-	1	1.27
ส่งเสริมให้สมัครสอบเพิ่มวุฒิครู	1	2.22	-	-	1	1.27

การช่วยเหลือครูเพื่อให้มีสมรรถภาพนั้น ครูใหญ่ร้อยละ 89.87 ส่งครูเข้ารับการอบรมเป็นครั้งคราวมากที่สุด รองลงมาคือร้อยละ 62.02 ให้ครูเข้ารับการอบรมระหว่างปิดภาคเรียน ที่น้อยที่สุดคือการแนะแนวและส่งเสริมให้สมัครสอบเพิ่มวุฒิครูเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

ตารางที่ 27

ฐานะของศึกษานิเทศก์ที่เข้ามาในโรงเรียน

ความเห็นเกี่ยวกับฐานะของ ศึกษานิเทศก์	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45.	%	N = 34	%	N = 79	%
ผู้ดูแลการสอน	5	11.11	3	8.82	8	10.13
ผู้ช่วยเหลือครูใหญ่ในการบริหาร งาน	9	20.00	3	8.82	12	15.19
ผู้ให้บริการและช่วยเหลือครู เกี่ยวกับการสอน	33	73.33	28	82.35	61	77.21
ผู้ให้การช่วยเหลืออบรมครู	13	28.89	7	20.59	20	25.32
ผู้ช่วยประชุมวางแผนการสอน ร่วมกับครู	22	48.89	13	38.24	35	44.30
ผู้อำนวยความสะดวกในการ ติดตามงาน	6	13.33	5	14.71	11	13.92

ฐานะของศึกษานิเทศก์ตามความเห็นของครูใหญ่ หมายถึงผู้ให้บริการและช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการสอน ถึงร้อยละ 77.21 ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนมากที่สุด รองลงมาคือผู้ช่วยประชุมวางแผนการสอนร่วมกับครูเป็นจำนวนร้อยละ 44.30 ส่วนความเห็นที่ว่าศึกษานิเทศก์คือผู้ดูแลการสอนนั้นมีเพียงร้อยละ 10.13 เท่านั้น

ตารางที่ 28

ความเห็นของครูใหญ่ในการเลือกแบบเรียน

ผู้ที่ควรเลือกแบบเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ครูใหญ่	12	26.67	7	20.59	19	24.05
ครูผู้สอนวิชานั้น ๆ	24	53.38	14	41.17	38	48.10
หัวหน้าสายวิชา	13	28.89	14	41.17	27	34.18
คณะครูในโรงเรียน	14	31.11	18	52.94	32	40.51
ศึกษานิเทศก์	7	15.56	3	8.82	10	12.66
ศึกษานิเทศก์	7	15.56	4	11.76	11	13.92
หัวหน้ากองการศึกษาเทศบาล	12	26.67	5	14.71	17	21.52
ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาเทศบาล	17	37.78	15	44.12	32	40.51
นายกเทศมนตรี	1	2.22	-	-	1	1.27
รวมมีอกับทุกฝ่าย	1	2.22	1	2.94	2	2.53

การเลือกแบบเรียนนั้น ครูใหญ่ส่วนมากเห็นว่า ผู้ที่เหมาะสมคือคณะครูในโรงเรียน และผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาเทศบาล ร้อยละ 40.51 ส่วนครูผู้สอนวิชานั้น มีร้อยละ 48.10 ที่ให้นายกเทศมนตรี เลือกนั้น มีเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

ตารางที่ 29

ความเห็นของครูใหญ่ในการใช้ผลการทดสอบ

ประโยชน์ของการทดสอบ	ชาย		หญิง		รวม	
	II = 45	%	II = 34	%	II = 79	%
ช่วยในการศึกษาตัวเด็ก	24	53.33	24	70.59	48	60.76
ช่วยในการวางแผนการจัด ชั้นเรียน	11	24.44	8	23.53	19	24.05
ช่วยในการวางแผนการสอน	19	42.22	7	20.59	26	32.91
ช่วยในการปรับปรุงการสอน ของครู	34	75.56	22	64.71	56	70.88
ช่วยในการวัดความสามารถ ของครู	12	26.67	14	41.17	26	32.91
ช่วยในการวัดความสามารถ ของเด็ก	26	57.78	26	76.47	52	65.82
ช่วยในการแนะแนว	10	22.22	12	35.29	22	27.85

ครูใหญ่ใช้ผลการทดสอบเพื่อช่วยในการปรับปรุงการสอนของครูมากที่สุดร้อยละ 70.88 อันดับรอง คือช่วยในการวัดความสามารถของเด็กร้อยละ 65.82 ที่น้อยที่สุดคือ ใช้ผลการทดสอบช่วยในการวางแผนชั้นเรียนมีเพียงร้อยละ 24.05 เท่านั้น

ตารางที่ 30

ความเห็นของครูใหญ่เกี่ยวกับระเบียบสละสม

ประโยชน์ของระเบียบสละสม	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ปรับปรุงหลักสูตร	11	24.44	10	29.41	21	26.58
วางแผนการแนะแนว	19	42.22	18	52.94	37	46.83
ศึกษาปัญหาการปรับตัวของ นักเรียน	26	57.78	24	70.59	50	63.29
วินิจฉัยปัญหาทางสุขภาพ	21	46.67	19	55.88	40	50.63
แก้ปัญหาพร้อมกับผู้ปกครอง	32	71.11	18	52.94	50	63.29
ไม่จำเป็นต้องจัดทำ ระเบียบสละสม	-	-	-	-	-	-

การมีระเบียบสละสมนั้น ครูใหญ่ส่วนมาก คือร้อยละ 63.29 เห็นว่ามีไว้เพื่อศึกษา
ปัญหาการปรับตัวของนักเรียน และแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ปกครอง ส่วนที่เห็นว่าใช้ระเบียบสละสม
เพื่อปรับปรุงหลักสูตรนั้นมีน้อยที่สุด คือร้อยละ 26.58 เท่านั้น

ตารางที่ 31

วิธีที่ครูใหญ่ใช้ตามตัวนักเรียนที่ขาดเรียน

วิธีที่ตามตัวนักเรียน	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ส่งจดหมาย	34	75.56	22	64.71	56	70.88
เพื่อนนักเรียน	19	42.22	20	58.82	39	49.37
ครูไปเยี่ยมนักเรียน	32	71.11	27	79.41	59	74.68
เชิญผู้ปกครองมาพบ	29	64.44	26	76.47	55	69.62
แจ้งอำเภอให้ทราบเพื่อตามตัว	7	15.56	10	29.41	17	21.52

ถ้าเด็กขาดเรียนเกิน 7 วัน ครูใหญ่ส่วนมากมักจะให้ครูไปเยี่ยมนักเรียนถึงบ้าน ร้อยละ 74.68 รองลงมาคือส่งจดหมายร้อยละ 70.88 ส่วนที่แจ้งให้อำเภอทราบเพื่อตามตัวมีเพียงร้อยละ 21.52 เท่านั้น

ส่วนวิธีการที่ตีใช้ในการตามตัวนักเรียน จากแบบสอบถามตามความเห็นของครูใหญ่ คือ การให้ครูเยี่ยมผู้ปกครองที่บ้าน และเชิญผู้ปกครองมาพบที่โรงเรียนร้อยละ 54.43 และ 50.63 ตามลำดับ

ตารางที่ 32

โรงเรียนจัดกิจกรรมและให้ความช่วยเหลือแก่สังคม

วิธีการ	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
ให้ยืมสถานที่จัดงาน	42	93.33	24	70.59	66	83.54
ให้ความคิดเห็น	20	44.44	11	32.34	31	39.24
ให้เครื่องมือและอุปกรณ์	27	60.00	20	58.82	47	59.49
ให้บุคลากร	17	37.78	15	44.12	32	40.51

วิธีการที่โรงเรียนให้ความช่วยเหลือแก่สังคมตามความเห็นของครูใหญ่ส่วนมากถึง ร้อยละ 83.54 คือการให้ยืมสถานที่จัดงาน รองลงมาคือให้เครื่องมือและอุปกรณ์ มีจำนวน ร้อยละ 59.49 และให้ความคิดเห็นน้อยที่สุดร้อยละ 39.24 เท่านั้น

วิธีที่ครูใหญ่จัดประเมินผลงาน

วิธีประเมินผลงาน	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
สอบถามคณะครูในโรงเรียน	10	22.22	11	32.34	21	26.53
สังเกตผลงานของโรงเรียน	38	84.44	28	82.35	66	83.54
ครูเขียนรายงานและบันทึกการทำงาน	15	33.33	5	14.71	20	25.32
สอบถามผู้ปกครอง	11	24.44	5	14.71	16	20.25
สอบถามศึกษานิเทศก์	1	2.22	1	2.94	2	2.53
จัดการประชุมครู	21	46.67	16	47.06	37	46.83
คู่มือบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน	1	2.22	-	-	1	1.27
สอบวัดผล	-	-	1	2.94	1	1.27

วิธีประเมินผลงานของครูใหญ่ ใช้การสังเกตผลงานของโรงเรียนมากที่สุดร้อยละ 83.54 รองลงมาคือจัดการประชุมครูมีร้อยละ 46.83 ที่น้อยที่สุดคือคู่มือบันทึกการปฏิบัติงานประจำวัน และการสอบวัดผลเพียงร้อยละ 1.27 เท่านั้น

นอกจากนี้ ครูใหญ่จะจัดประเมินผลงานทุกภาคเรียนถึงร้อยละ 60.76 ซึ่งนับเป็นจำนวนความเห็นของครูใหญ่เป็นส่วนมาก และต้องการศึกษาของเทศบาลหรือศึกษานิเทศก์ให้มีการประชุมทุกเดือน

ตารางที่ 34

ความเข้าใจในการบริหารการศึกษาของครูใหญ่

ความหมายของการบริหารการศึกษา	ชาย		หญิง		รวม	
	N = 45	%	N = 34	%	N = 79	%
การเรียนของนักเรียนและการสอน ของครู	6	13.33	2	5.88	8	10.13
การจัดการโรงเรียนให้เรียบร้อย	4	8.89	-	-	4	5.06
การบริหารการจัดการควบคุม และประเมินผลงานของ โรงเรียน	21	46.67	10	29.41	31	39.24
การจัดการการวางแผนงาน การเงิน บุคคลากรของ โรงเรียน	12	26.67	5	14.71	17	21.52
ทุกข้อ	15	33.33	22	64.71	37	46.83

ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลมีความเข้าใจในความหมายของการบริหารการศึกษา คือ โดยตอบทุกข้อ ถึงร้อยละ 46.83 ตอบเรื่องการบริหารศึกษาหมายถึงการบริหาร การจัดการ ควบคุม และประเมินผลงานของโรงเรียนร้อยละ 39.24 ที่หมายถึงการจัดการโรงเรียนให้ เรียบร้อยที่สุดมีเพียงร้อยละ 5.06 เท่านั้น และที่ตอบก็เป็นคำตอบของครูใหญ่ชาย

ปัญหาอุปสรรคและความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของครูใหญ่

ตามความรู้สึกของครูใหญ่ในการปฏิบัติงานนั้น จากการวัดค่าน้ำหนักด้วยวิธีให้น้ำหนัก 4, 3, 2, 1 หมายความว่า ประสบมาก ประสบพอควร ประสบน้อย และไม่ประสบเลยเรียงตามลำดับ รายละเอียดดังปรากฏอยู่ในตารางต่อไป คือ

ตารางที่ 35

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูใหญ่

ปัญหาและอุปสรรค	ชาย	หญิง	รวม
	N = 45	N = 34	N = 79
โรงเรียนขาดแคลนเงินและวัสดุในการบริหารงาน	2.78	2.76	2.77
อาคารเรียนและอาคารประกอบไม่เพียงพอ	2.51	2.76	2.63
อาคารเรียนชำรุดไม่ได้รับการซ่อมแซม	1.38	1.56	1.46
โต๊ะม้านั่งไม่เพียงพอ	1.67	1.91	1.78
เด็กนักเรียนมากต้องเรียน 2 ผลัด	2.42	2.71	2.55
จำนวนนักเรียนในแต่ละชั้นมากเกินไป (กว่า 40 คน)	2.11	2.38	2.23
เวลาเรียนในรอบปีน้อยเกินไป	2.11	1.91	2.03
ขาดแคลนครูในโรงเรียนเนื่องจากไม่ได้ครูเพิ่ม	2.16	2.12	2.15
ขาดแคลนครูในโรงเรียนเนื่องจากครูไปช่วยราชการ	1.42	1.56	1.51
ขาดความเอาใจใส่จากผู้บริหารการศึกษาในระดับเหนือ	1.42	1.56	1.51

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูใหญ่

ปัญหาและอุปสรรค	ชาย	หญิง	รวม
	N = 45	N = 34	N = 79
ครูส่วนใหญ่ไม่เข้าใจหลักสูตร	1.69	2.06	1.85
ครูไม่เข้าใจความหมายและวิธีการวัดผล อย่างถ่องแท้	2.36	2.62	2.48
ทางโรงเรียนขาดเครื่องมือทำข้อทดสอบ	2.38	2.24	2.31
ครูส่วนใหญ่ขาดความรู้ทางการศึกษา	1.78	2.26	1.99
โรงเรียนขาดเครื่องมืออุปกรณ์การสอนหรือน้อย	2.67	2.74	2.71
โรงเรียนไม่มีห้องสมุดที่จะช่วยเสริมการเรียนการสอน	2.67	2.64	2.65
ครูส่วนหนึ่งไม่มีประสิทธิภาพในการสอน ขาดความกระตือรือร้น	2.51	2.44	2.50
ครูส่วนหนึ่งไม่มีประสิทธิภาพในการสอนและไม่มี วุฒิครู	1.71	2.06	1.99
ฐานะทางเศรษฐกิจครูไม่ดีทำให้ขาดความตั้งใจ ทำงาน	2.49	2.53	2.51
ครูส่วนหนึ่งขัดกันด้วยเหตุผลส่วนตัว	1.63	2.00	1.82
นักเรียนขาดเรียนมากเนื่องจากสุขภาพไม่ดี	2.26	2.06	2.18
นักเรียนมีฐานะเศรษฐกิจไม่ดี	2.87	2.97	2.92

ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของครูใหญ่

ปัญหาและอุปสรรค	ชาย	หญิง	รวม
	๗ = 45	๗ = 34	๗ = 79
ผู้ปกครองมีทัศนคติไม่ถูกต้องในเรื่องการศึกษา	2.24	2.59	2.41
ผู้ปกครองขาดการติดต่อกับโรงเรียน	2.95	2.97	2.96
นโยบายการบริหารการศึกษาบางเรื่องปฏิบัติไม่ได้เพราะไม่เข้าใจความมุ่งหมาย	1.73	1.88	1.80

จากการวัดด้วยค่าน้ำหนักเฉลี่ย 3 ปรากฏว่า ปัญหาและอุปสรรคที่ครูใหญ่ชาย-หญิง ประสบพอกัน คือผู้ปกครองขาดการติดต่อกับโรงเรียน และนักเรียนมีฐานะเศรษฐกิจไม่ดี ค่าน้ำหนักเฉลี่ย 1 ซึ่งหมายความว่า อาคารชั่วคราวไม่ได้รับการซ่อมแซมนั้น ครูใหญ่ในโรงเรียนเทศบาลไม่ประสบเลย

ความคิดเห็นในการปฏิบัติงาน ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลทั้ง 79 โรงเรียน ต้องการความช่วยเหลือจากบุคคลต่อไปนี้คือ

1. ศึกษาพิเศษ

- 1.1. แนะนำช่วยเหลือครูในชั้น การเรียน การสอน และอุปกรณ์
- 1.2. วางแผนและโครงการสอนร่วมกับครู
- 1.3. ทำตัวให้ครูรู้จัก ให้ความสะดวกในการติดต่อ และให้ความร่วมมือประสานงานเป็นอย่างดี
- 1.4. จัดการประชุมครู และชี้แจงวิธีการสอน และสาริตการสอน
- 1.5. ติดตามประสานงาน เยี่ยมโรงเรียน ติดตามผลงาน
- 1.6. จัดทำคู่มือประกอบการสอน
- 1.7. แนะนำแหล่งวิชาความรู้ และวัสดุ

2. ศึกษาธิการแขวง

- 2.1. ช่วยบังคับบัญชาครู อบรมครู
- 2.2. ประชุมชี้แจงประสานงาน
- 2.3. เอาใจใส่ ตรวจสอบโรงเรียนเดือนละครั้ง
- 2.4. แนะนำให้ความช่วยเหลือ แก้ปัญหาของโรงเรียน
- 2.5. วางแผนการจัดโรงเรียน และเสริมสร้างอาคาร
- 2.6. ให้ความยุติธรรม ให้เสถียรภาพแก่ครู
- 2.7. อำนวยความสะดวกให้แก่โรงเรียน แนะนำชี้แจงการปฏิบัติงาน
- 2.8. มีแผนงานและคู่มือการสอน
- 2.9. ติดตามผลงาน

3. กองการศึกษาเทศบาล

- 3.1. ช่วยบังคับบัญชาครูให้อยู่ในระเบียบวินัย
- 3.2. ช่วยครูใหญ่ปรับปรุงครูที่ขาดสมรรถภาพ
- 3.3. จัดให้ครูพอกับชั้นเรียน และจัดครูเฉพาะวิชา

- 3.4. ตรวจเยี่ยมโรงเรียน
  - 3.5. การจัดงบประมาณเป็นรายปีให้แก่โรงเรียน เพื่อสะดวกในการจัดวัสดุ และอุปกรณ์
  - 3.6. ปรับปรุงอาคารสถานที่ จัดงบประมาณการก่อสร้าง
  - 3.7. จัดอบรมสัมมนาครูทุกปี
  - 3.8. ให้ความเจริญก้าวหน้าแก่ครูและฟังความเห็นครู
  - 3.9. การปฏิบัติงานมีระเบียบ และมาตรฐาน
4. กองสวัสดิการสังคม
    - 4.1. ให้ความร่วมมือและให้โรงเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม
    - 4.2. ให้บริการแก่โรงเรียน ตรวจเยี่ยมโรงเรียน
    - 4.3. แนะนำ แก้ปัญหาความประพฤติกเด็กแนะนำช่วยเหลือเยาวชน
    - 4.4. ดูแล เอาใจใส่สภาพของโรงเรียน และช่วยโรงเรียนที่ขาดแคลน
    - 4.5. ให้อุปกรณ์กีฬาที่จำเป็น จัดเจ้าหน้าที่ควบคุมกีฬา
  5. ผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษา
    - 5.1. ช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำส่งเสริมโครงการของโรงเรียน
    - 5.2. ร่วมประชุมวางแผนงานของโรงเรียน
    - 5.3. เสนองบประมาณปรับปรุงด้านวิชาการ
    - 5.4. ควดหาวิชา และวิธีการใหม่ ๆ มาอบรมครู
    - 5.5. ทำแบบเรียน และวารสารสำหรับครู
    - 5.6. ทำโครงการสอนระยะสั้นทุกชั้นเรียน
    - 5.7. แนะนำปัญหาต่าง ๆ ในการปรับปรุงโรงเรียน
    - 5.8. เยี่ยมโรงเรียนอย่างน้อยเดือนละครั้ง

ผลการวิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารการศึกษา

ความคิดเห็นในการจัดการบริหารการศึกษา

ในการสัมภาษณ์ ผู้บริหารการศึกษาของเทศบาลนั้น ในเรื่องนโยบายการบริหารงานของกองการศึกษาเทศบาล ได้ให้รายละเอียดการปฏิบัติงานส่วนมากเป็นเรื่องเกี่ยวกับ

1. คำสั่งระเบียบงาน สถิติที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน และนโยบายการบริหารงาน
2. การจัดโรงเรียน โปรแกรมในโรงเรียน กิจกรรมในโรงเรียน เช่น ลูกเสือ และอนุภาค
3. การเงินและงบประมาณ
4. ความรู้เกี่ยวกับการปกครอง

นอกจากนี้ยังวิเคราะห์ได้อีกว่าผู้บริหารการศึกษาพอใจในนโยบายการบริหารงานพอสมควร และมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาพอสมควร มีค่าน้ำหนักเฉลี่ย 3 สำหรับผู้ที่ตอบว่าไม่มีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษานั้น มีความเห็นว่า ถ้ามีส่วนร่วมได้บ้างจะทำให้โปรแกรมการทำงานดีขึ้น นอกจากนี้ ผู้บริหารงานด้านการศึกษายังมีความเห็นว่า ในการดำเนินงานสิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้ มีความสำคัญตามลำดับ ค่าน้ำหนัก 3, 2, 1 หมายความว่า มีความสำคัญมาก มีความสำคัญ และไม่ค่อยสำคัญ เรียงตามลำดับ ดังต่อไปนี้

ความเห็น	ค่าน้ำหนัก
ความสามารถของผู้บริหาร	2.0
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	2.0
การประสานงาน	2.5
การเงินและงบประมาณ	2.5
การศึกษา	2.0

จากค่าน้ำหนัก ปรากฏว่า การประสานงาน การเงินและงบประมาณ นับว่ามีความสำคัญ โดยมีค่าน้ำหนัก 2.5

ความคิดเห็นในรายละเอียดการดำเนินงานด้านบริหารการศึกษา

ผู้บริหารมีความเห็นว่า ได้รับรายละเอียดในเรื่องการดำเนินงานมาก ดังจะเห็นได้จากต่อไปนี้

รายละเอียด	จำนวน	%
	N = 14	
ด้านวิชาการ	12	85.71
-หลักสูตร		
-แบบเรียน		
-การเรียนการสอน		
-อุปกรณ์		
-การวัดผล		
ด้านธุรการและการเงิน	14	100.00
-ระเบียบการปฏิบัติงาน		
-การดำเนินงาน		
-งบประมาณ		
ด้านบุคลากรและมนุษยสัมพันธ์	12	85.71
-ครูใหญ่		
-ครู		
-เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน		
-ศึกษานิเทศก์		
-การประสานงาน		

รายละเอียด	จำนวน	%
	$\Sigma = 14$	
ค่านชุมชนและสังคม	13	92.85
- การติดต่อระหว่างโรงเรียนและชุมชน		
- การติดต่อระหว่างโรงเรียนและโรงเรียน		
- การติดต่อระหว่างผู้ประกอบการและโรงเรียน		
ค่านโครงการศึกษาของเทศบาล	14	100.00
- วัตถุประสงค์		
- การดำเนินงาน		
- ความร่วมมือในการปฏิบัติงาน		

รายละเอียดที่ผู้บริหารการศึกษาของเทศบาลได้รับมากที่สุดร้อยละ 100.00 คือ เรื่องค่านธุรการและการเงิน และโครงการศึกษาของเทศบาล ส่วนค่านวิชาการ บุคคลากร และมนุษยสัมพันธ์นั้นได้รับน้อยที่สุด ร้อยละ 85.71 ส่วนผู้ที่มีความเห็นที่ไม่ได้รับรายละเอียดนั้นเห็นว่าการปฏิบัติงานนั้น มีกฎหมายระเบียบข้อบังคับอยู่แล้ว และได้ใช้ความสามารถส่วนตัวช่วยในการทำงานตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ

ความคิดเห็นในเรื่องการอบรมและสัมมนาความรู้ด้านบริหาร

ผู้บริหารที่ตอบสัมภาษณ์ มีความเห็นว่า ควรมีการปรับปรุง การบริหาร การศึกษาของเทศบาล จากค่านำหนัก 2.5 (ค่านำหนัก 3, 2, 1) การปรับปรุงนั้นเน้นในค่านวิชาการ ธุรการ บุคคลากร อาคาร เงินเดือน และอุปกรณ์ เรียงตามลำดับ ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ทั้ง 14 คน มีความเห็นว่าการอบรม และสัมมนาสำหรับผู้บริหารทั้งสิ้น วิชาที่สมควรมีในการอบรมและสัมมนา เรียงลำดับตามความสำคัญ คือ การบริหารโรงเรียน ธุรการ วิชาการ บุคคลากร การเงินโรงเรียน มนุษยสัมพันธ์ และการวางแผนการสร้างโรงเรียน

จากการที่จัดให้มีการอบรมสัมมนาครั้งแล้ว ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ ทั้ง 14 คน ต่างก็เห็นว่ามิไกรงการไร้ความรู้จากการอบรมและสัมมนาไปใช้ให้เป็นประโยชน์ ในเรื่อง ไกรงการติดตามผลงานการอบรม เช่น การนำไปใช้และประโยชน์ การปรับปรุงแก้ไข โรงเรียน ในด้าน การบริหาร จุฑการ การเงิน ในรูปของการอภิปราย และเปรียบเทียบ ผลงาน

การอบรมสัมมนาสำหรับผู้บริหารนี้เป็นการศึกษาหาความรู้ ยังเป็นการปรับปรุง การงาน และแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ความคิดเห็นในการขอความช่วยเหลือจากกองการศึกษาเทศบาล

ในการขอความช่วยเหลือนั้น ส่วนมากเป็นเรื่อง การจัดการอบรมครู และครูไม่ เพียงพอแก่ความต้องการ ส่วนมากจะได้รับความช่วยเหลือในค้ำนวิทยากรพอดควร ค้ำนอุปกรณ์ การสอนนั้นได้ตามงบประมาณที่จำกัด ได้รับสวัสดิการนักเรียนบ้างพอดควร ทั้งนี้เนื่องจากงบประมาณไม่เพียงพอ

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานค้ำนการบริหารการศึกษา

อุปสรรคที่สำคัญในการดำเนินงาน ปรากฏว่ามีดังนี้ คือ

1. บุคคลากร ไม่มีความรู้เท่าที่ควร และไม่เหมาะสมกับค้ำนแห่งหน้าค้ำน การงาน
2. การทำงานไม่เต็มตามไกรงการ เพราะขาดเงินงบประมาณ
3. การเงินและงบประมาณ ทางโรงเรียนได้รับค้ำยการจัดซื้อเป็นวัสดุ วัสดุภัณฑ์ ซึ่งบางครั้งยังไม่เหมาะสมกับความต้องการของโรงเรียน ทางโรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อหารายได้ให้กับโรงเรียนเป็นพิเศษจาก เงินบำรุงการศึกษาเป็นรายปี

รายละเอียดเกี่ยวกับผู้ให้การสัมภาษณ์

จากการสัมภาษณ์นักบริหารการศึกษาของเทศบาลนครกรุงเทพ มีค่าเฉลี่ยของอายุจริง และอายุการทำงานดังนี้ คือ

อายุ	ปี
อายุจริง	41
อายุการทำงาน	22

ความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้บริหารการศึกษาของเทศบาล

ความคิดเห็นเพิ่มเติมอันจะเป็นประโยชน์แก่งานวิจัย ซึ่งได้รับจากผู้ให้การสัมภาษณ์
การงานของเทศบาล

1. ควรจัดสวัสดิการพนักงานเทศบาล
2. ให้ทุนแก่ครู และผู้บริหารการศึกษา

ความเห็นส่วนตัวเกี่ยวกับงานวิจัย

1. การวิจัยเป็นสิ่งจำเป็นในการศึกษา เป็นการศึกษาตามผลงาน แต่ผลของการวิจัยยังไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
2. งานวิจัยที่ได้ผล เพราะไม่ได้ข้อมูลที่แท้จริง และการนำคำตอบไปใช้ ควรได้ประโยชน์แก่การศึกษา
3. ผู้บริหารควรมีความรู้ทางการบริหาร และปฏิบัติได้
4. ผู้บริหารที่ดีต้องมีอุดมคติ โครงการ มานะ และติดตามผลงาน
5. การร่วมมือประสานงานเป็นสิ่งจำเป็นในการทำงาน

สรุป

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม สรุปได้ดังนี้

1. โรงเรียนเทศบาลสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ ส่วนใหญ่สอนในระดับ ป.1-7 ในแต่ละโรงเรียน โดยเฉลี่ยมีห้องเรียน 21 ห้องเรียน ครูชายต่อครูหญิง 1 : 3 ส่วนมาก อัตราครู : นักเรียน 1 : 66 วุฒิกูโดยทั่วไป วุฒิ ป.กศ.
2. อายุของครูใหญ่ มีอายุเฉลี่ย 47 ปี อายุการทำงานโดยเฉลี่ย 26 ปี ครูใหญ่เคยสอนในโรงเรียนประถมศึกษามาแล้วทั้งสิ้น ครูใหญ่มีวุฒิป.ม. ถึงร้อยละ 54.5 มีวุฒิปริญญาโทเพียงร้อยละ 1.2
3. ความเข้าใจในการบริหารโรงเรียนนั้นครูใหญ่ส่วนมากเคยผ่านการเรียน หรืออบรม การเงินโรงเรียน และหลักการบริหารโรงเรียนมาแล้ว ถ้าครูใหญ่ที่ไม่ได้รับการอบรมมักจะทำงานด้วยวิธีศึกษาจากผู้บังคับบัญชาร้อยละ 79.75
4. ในโรงเรียนเทศบาลมีห้องพิเศษ นอกจากห้องเรียนมากที่สุด คือห้องสมุด ร้อยละ 59.49 และอันดับรองคือห้องพยาบาล ร้อยละ 46.83
5. การบริหารงานในโรงเรียนมีเจ้าหน้าที่ธุรการการเงิน และผู้ช่วยครูใหญ่
6. ครูใหญ่ส่วนมากรักอาชีพครู และไม่คิดจะเปลี่ยนอาชีพ
7. การบริหารโรงเรียนมีการวางโครงการของโรงเรียน
8. รายได้ และการเงินของโรงเรียน ทางผู้บังคับบัญชาเป็นผู้จัดเป็นรายปี การประชุมครูในโรงเรียนเพื่อแจ้งข้อราชการ
9. การบริหารงานโรงเรียน ครูใหญ่ใช้หลักประชาธิปไตยพอควร เช่น มีการประชุมครูเพื่อขอความเห็นจากครู แต่การตัดสินใจนั้นครูใหญ่มักจะตัดสินใจเอง นอกจากนั้น ก็มีการมอบหมายงานให้ครูในโรงเรียนจัดทำ การสร้างขวัญของคณะครูส่วนใหญ่ก็ทำโดยวิธีเป็นที่ปรึกษาของครูทุกคน

10. การเรียน การสอน และการวัดผล ประเมินผลมีวิธีการที่ดีพอสมควร
11. โรงเรียนมีการติดต่อกับผู้ปกครอง ดูแลเอาใจใส่นักเรียนในเรื่องการขาดเรียน มีระเบียบระดม เพื่อศึกษาปัญหาการปรับตัวของนักเรียน และแก้ปัญหาร่วมกับผู้ปกครอง
12. ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน คือผู้ปกครองขาดการติดต่อกับโรงเรียน และนักเรียนมีฐานะเศรษฐกิจไม่ดี
13. ครูใหญ่ต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ศึกษาธิการแขวง จากผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษาด้วยการตรวจเยี่ยมโรงเรียน ช่วยแนะนำชี้แจง ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของโรงเรียน
14. ในการสัมภาษณ์ ผู้บริหารการศึกษานั้น การบริหารงานที่ได้รับเป็นคำสั่ง และระเบียบงานที่ต้องปฏิบัติตาม และให้รายละเอียดเป็นส่วนมาก นอกจากนี้ ผู้บริหารดังกล่าวเห็นว่าควรมีการอบรมสัมมนาสำหรับผู้บริหาร